

04.04.2014

BASIN AÇIKLAMASI

2014/4

30 Mart 2014 tarihinde yağın kar ve akabinde yaşanan don olayı ardından sahil kesiminden yüksek kesime kadar fındık bahçelerinde, gözle görülür bir başkalaşım olmuştur. Bu başkalaşım, özellikle yaprakların solması-esmerleşmesi, yaprak ve fındık olacak meyve tomurcuklarının dökülmesi şeklindedir.

Bu başkalaşımın 2014 mahsulü ürüne zarar verip vermediği ya da ne oranda zarar verdiği konusu, ilgili ve yetkili kurumların bilimsel esaslarla yapacakları/yapmakta oldukları çalışmalar neticesinde ortaya çıkabilecektir. Bilimsel çalışmaların dışında söylenenler, geçmiş yıllarda yaşanan benzer hava olayları ardından ortaya çıkan ürün kayıplarının emsal alınması suretiyle, birer tahminden ibarettir. Fındık bahçelerinin konumu, fındık çeşitleri, rakım gibi birçok faktör hasar boyutunun farklılaşmasına etkindir işte o nedenledir ki, yetkili kurumların bilimsel tespitleri çok önemlidir.

Geçmiş yıllarda yaşanan benzer hava olayları ardından ortaya çıkan ürün kayıpları neticesinde, fiyatlar genel seviyesi yükselmiştir. Bu durumun iktisadi manası; arz ve talep dengesinin bozulmasıdır. Don felaketi ile ürün kaybının ortaya çıkması arzın talebi karşılamayacak seviyeye düşmesi manasına gelmektedir ki; bu noktada rekabetçi piyasa yapısının gereği tecelli ederek ürüne olan talep artacaktır. Arz yetersiz ve talep aynı ya da artarsa fiyatlar da yükselecektir. Bu kural bu zamana kadar bozulmamıştır. Sadece fındıkta değil, ticari emtia olan tüm mallarda durum böyledir. Ters durumda, yani arzın bol olması ve talebin aynı ya da düşmesi durumunda fiyatlar genel seviyesi düşer.

Bu günlerde, 2014 sezonu mahsulün dondan zarar görmüş olacağı tahmini, arz-talep dengesinin arz yönünden bozulduğu beklentisini/algısını ortaya çıkarmış olmalıdır ki; fındık fiyatları hızla yükselmektedir. Fiyatlardaki bu yükselişin devam edip etmeyeceği ya da tatminkâr bir seviye sabitleneceği gibi birçok sorunun yanıtı, hasar tespitinin bilimsel metotlarla ve yetkili kurumlarca yapılıp ortaya konulmasıyla mümkün olacaktır.

Ürünün bol olması ve buna bağlı olarak da fiyatların düşmesi durumunda ya da hasar görüp de arzın daralması ve fiyatların yükselmesi durumunda da-her iki durumda da-kazançlı çıkan taraflar olacaktır. Ve bu taraflar konum itibariyle birbirlerinden farklı olmaktadır. Her hâlükârda herkesin kazançlı çıkabileceği bir durum söz konusu olmadığından, bu tür hassas dönemlerde bilimsel temellere dayanmayan hasar tespit yöntemlerine itibar etmemekte yarar vardır.

Böylesi dönemler fiyatların çok kolay speküle edilebileceği dönemlerdir ve spekülâtif fiyatlar, piyasa yapısını bozmuş ve her zaman fındığa zarar vermiştir. Temennimiz, ürünümüzün afet düzeyinde büyük zararlar görmemesi ve fiyatının da tatminkâr ve hak

ettiği seviyede teŖekkül etmesidir. Ürünümüzün afet düzeyinde hasar görmesi başta üreticilerimiz olmak üzere sektördeki herkesi olumsuz etkileyecektir. Yeni sezona dair değerlendirmeler yapan kurum ve kuruluşların beyanatlarında dikkatli olmalarında fayda vardır. Lokal tespit ve talepleri öne çıkarmak yerine büyük resmi görmeye gayret etmek gerekir. Fındık bizim milli ürünümüzdür, onun fiyatı kadar itibarı da önemlidir. İyi fiyattan ve itibarı korunarak pazara arz olunacak fındığımızın speküle edilmesine fırsat yaratmamak gerekir.

Ticaret Borsası'nın, ürün fiyatları düşerken nasıl ki bir etkisi yoksa yükselirken de bir etkisi ya da engeli söz konusu olamayacaktır. Borsa tabelasına yazılan fiyat sadece ve tamamen "*bilgilendirme*" amacı taşımaktadır. Türkiye'nin her yerindeki ihracatçılar fındığı ağırlıklı olarak aynı noktaya satmaktadırlar, yani Avrupa ülkelerine. Alıcının aynı olduğu bir ortamda borsalarda oluşan fiyatların da birbirinden çok büyük farklılıklar arz edebilmesi de teknik olarak mümkün değildir. Karadeniz Bölgesinde fındık fiyatı ilan eden Ticaret Borsalarının fiyatları incelenirse, ya çok küçük farklılıklar taşıdığı ya da aynı fiyatları ilan ettikleri görülecektir. Bu yönüyle konu ele alındığında Ordu Ticaret Borsası'nın fiyatlar yükselirken düşük fiyat yazdığı yönündeki iddiaların algı yönlendirmesinden başka bir manası olmadığı sonucuna varılacaktır.

Allahtan bereketli ve bol kazançlı bir sezon diliyorum.